

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

6. juni 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 257 (Alm. del) af 10. maj 2024 stillet efter ønske fra Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Spørgsmål

Vil ministeren i forlængelse af svar på FIU alm. del – spørgsmål 212 oversende en beregning, der omfatter de skønnede virkninger af, at færre fødsler vil medføre at færre går på barselsorlov i form af påvirkning af arbejdsudbud og offentlige finansier? Effekten bedes indregnet i tabel 1. Virkningen på den offentlige saldo ønskes angivet i mia. kr. med en decimal. Det bemærkes, at der ønskes et svar på denne virkning uanset om Finansministeriets langsigtede fremskrivningsmodel indeholder en sådan automatisk kobling.

Svar

Det bemærkes indledningsvist, at Finansministeriets langsigtede fremskrivningsmodel for arbejdsstyrke og overførselsmodtagere mv. ikke indeholder en automatisk kobling mellem årligt fødselstal og antal barselsmodtagere. Finansministeriets fremskrivning af arbejdsstyrken udarbejdes ved at fastholde historiske beskæftigelsesfrekvenser og indkomstoverførselsandele (fordelt på køn, alder og herkomst), som herefter fremskrives ved hjælp af befolkningsprognosen fra DREAM og Danmarks Statistik. Derudover indregnes også virkningen af ændret uddannelsesadfærd, reformer m.v.

Der er dermed ikke en automatisk kobling mellem den forudsatte fertilitet i fremskrivningen og den skønnede udvikling i antallet af personer på barsel i Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger, hvorfor virkningen ikke er inkluderet i tabel 1 i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 212 (alm. del) af 16. april 2024*.

Givet antagelserne om fastholdte frekvenser i befolkningsregnskabet fra seneste datadækkede år i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), korrigeret for udviklingen i konjunkturårene i *Økonomisk Redegørelse* mv., vurderes antallet af personer på barsel i 2030 i den seneste mellemfristede fremskrivning at være på linje med en befolkningsfremskrivning med en fertilitet på 1,7 i 2030¹.

¹ Det skal ses i lyset af, at fertiliteten i seneste RAS-år, som danner udgangspunkt for den lange fremskrivning, udgør ca. 1,7.

Dermed er effekten på antallet af barselsmodtagere af færre fødsler i forhold til den seneste officielle befolkningsfremskrivning, ved en fertilitet på 1,7, i praksis allerede afspejlet i den seneste fremskrivning for 2030. Der vil dog være en virkning af lavere fertilitet på antal personer på barselsorlov på længere sigt som følge af færre i den fertile alder.

Hvis fertiliteten forudsættes til 1,5 kan det illustrativt have en effekt på antallet af personer på barselsorlov. For at beregne en sådan effekt er det beregningsteknisk lagt til grund, at der omtrent er en én-til-én sammenhæng mellem antallet af 0-årige og personer på barselsorlov². For effekten på beskæftigelse antages det, at ca. ¾ af personer på barselsorlov kommer fra beskæftigelse, mens den resterende fjerdedel kommer fra uden for arbejdsstyrken, hvilket stemmer overens med historiske data for personer på barselsorlov.

Virkningen på beskæftigelsen af den illustrative beregning er angivet i tabel 1. Det bemærkes, at tabellen alene viser den marginale virkning af ændrede forudsætninger for personer på barselsorlov.

Tabel 1
Illustrativt regneeksempel over alternative forudsætninger for personer på barsel, 2025-2080

	2025	2030	2035	2040	2050	2060	2070	2080
Virkning ved fertilitet på 1,7, 1.000 personer								
Personer på barselsorlov	0	0	0	0	0	-3	-5	-4
Beskæftigelse	0	0	0	0	0	2	4	3
Virkning ved fertilitet på 1,5, 1.000 personer								
Personer på barselsorlov	-1	-6	-6	-6	-5	-11	-14	-14
Beskæftigelse	1	4	4	4	4	8	10	10

Anm.: Virkningen på antallet af fødsler er beregnet som forskellen mellem antallet af 0-årige ved alternative langsigtede fertilitetsniveauer på hhv. 1,7 og 1,5 ift. DREAM og Danmarks Statistiks befolkningsprognose for 2023 ift. virkningen i 2030-fremskrivningen, som vurderes at være på linje med befolkningsfremskrivning med en fertilitet på 1,7 i 2030. Det er antaget, at når antallet af 0-årige stiger med en, så stiger antallet af barselsmodtagere med omtrent en. Da man er på barsel i året, hvor barnet fødes og i det efterfølgende år, afhænger virkningen på antallet af barselsmodtagere af dels antallet af 0-årige i året forinden samt i det givne år. For virkningen på beskæftigelse antages det, at 73 pct. af barselsmodtagere kommer fra beskæftigelse og de resterende 27 pct. fra udenfor arbejdsstyrken, hvilket er i tråd med data fra Danmarks Statistik for personer på barselsorlov for 2023.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023.

² Sammenhængen er fundet ved en simpel lineær regression mellem antallet af 0-årige og antallet af personer på barselsorlov. Det forudsættes i beregningen, at én fødsel i gennemsnit medfører ½ års barsel i året hvor barnet fødes, og ½ års barsel i det efterfølgende år.

Virkningen på de offentlige finanser af en reduktion af personer på barselsorlov er forbundet med usikkerhed, og afhænger bl.a. af forsørgelsesgrundlaget for de påvirkede personer.

Der kan dog opstilles et illustrativt regneeksempel, der tager udgangspunkt i de isolerede virkninger af ændringen i antal barselsdagpengemodtagere, samt at antallet i 2030-fremskrivningen er overordnet på linje med en befolkningsfremskrivning med en fertilitet på 1,7 i 2030. I beregningen forudsættes på linje med empiriske erfaringer, at der er omtrent 0,9 barselsdagpengemodtagere i fuldtidspersoner pr. 0-årig – dvs. lidt færre end antallet af personer på barselsorlov.

Det er beregningsteknisk lagt til grund, at omtrent 60 pct. af barselsdagpengemodtagere har ret til løn under barsel. Den isolerede virkning af et lavere antal barselsdagpengemodtagere på de offentlige finanser er vist i tabel 2. Virkningen inkluderer offentlige udgiftsbesparelser til barselsdagpenge samt øgede offentlige indtægter fra skat, moms og afgifter som følge af øget beskæftigelse.

Det bemærkes, at de anførte nettoudgifter *ikke* kan betragtes som et skøn over saldoeffekten af et ændret langsigtet fertilitetsniveau, men alene afspejler en illustrativ isoleret virkning af færre personer på barsel.

Tabel 2

Illustrativt regneeksempel over virkningen af ændring i antal barselsdagpengemodtagere, 2025-2080

	2025	2030	2035	2040	2050	2060	2070	2080
Virkning ved fertilitet på 1,7, mia. kr. efter skat og tilbageløb (2024-pl)								
Primær saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,1	1,1
Virkning ved fertilitet på 1,5, mia. kr. efter skat og tilbageløb (2024-pl)								
Primær saldo	0,4	1,4	1,4	1,3	1,2	2,8	3,4	3,3

Anm.: Den anførte virkning på primær saldo tager udgangspunkt i de isolerede virkninger af et skøn for ændringen i antal barselsdagpengemodtagere (som ikke er det samme som antal personer på barselsorlov) og beskæftigelsen i det illustrative regnestykke.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister